

3. Wie ben ik? | a. hoe je kijkt naar jezelf

kernwoord: karakter en geloof

Geloof in je karakter

bijbelgedeelte: Romeinen 12:1-6

Bijlagen

ken-je-karakter-spel



Stop 4

Stop 4

belangstellend

Jouw unieke karakter

Waarom ben je wie je bent?

Stel je hebt een proefwerk gemaakt en je denkt dat het goed gelukt is. Als de cijferlijst wordt opgehangen ga je snel kijken wat jouw resultaat is. Je mikt op een zeven maar het zou ook wel eens een acht kunnen zijn. Je hebt je naam op de alfabetische lijst snel gevonden en dan snap je er niets meer van. Je checkt: 'Kijk ik wel op de goede plek? Ja dat wel; dit cijfer staat echt bij mijn naam. Maar hoe kan dat dan? Er staat een onvoldoende. Hè... een onvoldoende? Een vijf? En ik had het nog wel zo goed geleerd!'

Hoe zou jij in zo'n situatie reageren, denk je? Ga je praten en horen mensen je reageren of word je juist stiller? Word je boos op de docent die zo'n waardeloos proefwerk opgaf of ga je aan jezelf twijfelen? Nemen heftige emoties innerlijk het stuur in handen of word je van binnen koeler en afstandelijker?

Meestal kunnen we wel zo'n beetje voorspellen hoe we zouden reageren. We gaan al jaren met onszelf om en weten op den duur wat we van onszelf kunnen verwachten. Om het anders te zeggen: we kennen onze persoonlijkheid. We veranderen wel door de jaren heen, maar we blijven in die groei onszelf herkennen. Daarom weten we bij het wakker worden ook meteen wie we zijn en waar we de avond ervoor gebleven waren.

Je bent uniek

Ondanks die ontwikkeling worden we geen kloon van iemand en gaan we niet als koekjes van de speculaasplank op elkaar lijken. We blijven uniek, niet alleen in onze vingerafdruk maar ook psychisch: onze manier van reageren blijft passen bij ons 'zelf'. Ook je geloof heeft invloed in hoe je ontwikkelt, maar ook je geloof neemt je persoonlijkheid en het eigene niet weg. Integendeel zou ik juist zeggen: door de omgang met Jezus Christus word je juist meer en meer jezelf.

We verschillen

Als je rechtshandig bent zul je het liefst rechts schrijven. Links gaat ook wel, maar dat kost veel energie en het leidt niet tot zulke goede resultaten. Voor een linkshandige gaat het tegengestelde op. Zo ontdekte de psycholoog Jung dat mensen ook psychisch hun voorkeurstijlen hebben. Er zijn bijvoorbeeld mensen die het gemakkelijkst extravert en naar buiten toe reageren (E-typen); anderen reageren in eerste instantie meer introvert en naar binnen toe (I-typen). Natuurlijk heeft een extravert persoon ook een introverte kant, maar die is minder sterk ontwikkeld. Zo kan een introvert persoon ook wel extravert reageren maar dat gaat hem (vooral in situaties met onbekenden) moeilijker af.

Beslissingen nemen

Die verschillen zie je volgens Jung ook in de manier waarop mensen beslissingen nemen. Sommigen beslissen het gemakkelijkst op een logische en rationele manier (T-typen), terwijl anderen bij beslissingen meer rekening willen houden met hoe iets voelt voor zichzelf en anderen (F-typen). Als je op een kring zit met een T-type, zal die persoon waarschijnlijk de meeste kritische vragen stellen, waarop echt antwoord wordt verwacht. Misschien heeft een F-type die vragen ook wel, maar vindt ze niet zo urgent omdat het voelen van de relatie met God en anderen voor hem of haar het belangrijkste is.

Mensen kijken ook verschillend naar dingen, volgens Jung. S-typen gebruiken vooral hun zintuigen (senses). Het zijn de realisten onder ons. De N-typen steunen meer op hun intuïtie: zij vallen in een groep op door het gemak waarmee ze nieuwe ideeën aandragen en door de inspiratie die ze uitstralen.

Erik en Janneke

Wat werkstijl betreft houden sommigen van planning; ze willen het liefst op tijd aan een klus beginnen (J-typen). Anderen wachten tot het laatste moment en krijgen bij planning snel een benauwd gevoel (P-typen). De verkering van Erik en Janneke liep op dat verschil bijna stuk. Want de planner Erik wilde voor een weekend precies afspreken wat ze gingen doen aan klussen voor hun appartement waar ze zouden gaan wonen. Terwijl de spontane Janneke al geen zin meer had in het weekend op het moment dat alles zo precies vastgelegd werd; ze kon met haar behoefte aan spontaniteit geen kant uit. Toen ze ontdekten dat planning voor Erik was als het met de rechterhand schrijven voor een rechtshandige, en dat voor Janneke het spontaan kunnen reageren haar voorkeurstijl was, konden ze het van elkaar accepteren. Ze hielden op om elkaar te proberen te veranderen en waren toen pas bereid om een oplossing te zoeken waarin ze beiden konden ademen. Ze legden per weekend enkele activiteiten vast en zorgden ervoor dat er genoeg vrije tijd overbleef om ook spontaan dingen te kunnen doen. Het inzicht redde hun relatie!

Je sterke kant goed inzetten

Van de bovenstaande acht voorkeurstijlen (zie ook het schema) hebben we in verschillende mate iets en dat maakt ons gedrag begrijpelijker. Dat merk je ook bij mensen, die in de Bijbel worden beschreven. Is het je bijvoorbeeld wel eens opgevallen wie in de evangeliën naast Christus het meest aan het woord is? Het is Petrus, de leerling met een extraverte voorkeurstijl. Als hij iets hoort of als hij nadenkt, dan reageert hij het liefst meteen en het gemakkelijkst hardop. Johannes, de jongste leerling, komt meer introvert over in die verhalen. Dat hoeft op zich niet te veranderen. Als we onze voorkeurstijlen aan Jezus overgeven, helpt Hij ons om er op een goede manier mee te leven en te werken. Dan worden we echt onszelf.

Niet kortzichtig zijn

We kijken gemakkelijk neer op mensen die moeite met iets hebben wat ons zelf gemakkelijk afgaat. Eigenlijk is dat kortzichtig. Als we als snelle extraverten bijvoorbeeld neerkijken op de misschien wat stillere introvert in een groep, dan zijn we kortzichtig bezig. Want wat bij extraverten zwakker is, is bij dat groepslid juist sterk: het overwegen en het goed nadenken voor je handelt. Het introverte groepslid kan ons daardoor stimuleren om minder impulsief te zijn. Wanneer we als introverten neerkijken op extravert gedrag omdat we dat oppervlakkig vinden, zijn we ook kortzichtig bezig. Dank zij het extraverte van groepsleden wordt de groep levendig en komt die sneller tot actie, dan wanneer er alleen introverten in zouden zitten.

Net zo kortzichtig is het om op je eigen stijl neer te kijken. De Bijbel stimuleert ons om te denken aan gelijkwaardigheid. Ze vertelt ons, dat we elkaar nodig hebben als de onderdelen van een lichaam (1 Korinthe 12). Als we dat voor ogen houden, zullen we noch tegen een ander, noch tegen onszelf zeggen: 'Je bent niet nodig, je telt minder mee.' Want als we dat denken, zeggen we eigenlijk tegen de Schepper dat Hij een overbodig mens heeft gemaakt. En wie zou dat willen beweren?

Bron: HGJB-Jongerenblad Cruciaal, nummer 4, 2009/2010